ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การฟื้นฟูสมรรภาพทางอาชีพของคนพิการ : การศึกษาเชิงประเมินผลของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน เสรีย์ วชิรถาวรชัย

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพงษ์	ลดาวัลย์ ณ อยุธยา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
อาจารย์จิราลักษณ์	จงสถิตมั่น	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของคนพิการในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงประเมินผลของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาว่ารัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการประสบผลสำเร็จหรือไม่ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพให้แก่คนพิการที่เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้เป็นที่ยอมรับ มีโอกาสและมีความสามารถทัดเทียมกับคนปกติทั่วไป

2. ศึกษาว่าคนพิการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทางด้านการฟื้นฟูอาชีพของรัฐที่ผ่านมาหรือไม่เพียงไร

3. ศึกษาถึงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการที่แท้จริงของคนพิการ เพื่อหาแนวทางในการตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาข้อมูลจากผู้พิการที่มาเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งที่จบจากการฝึกอบรมวิชาชีพไปแล้ว และที่กำลังฝึกอบรมอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากข้าราชการเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดเชียงใหม่ และจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน พร้อมกับศึกษาข้อมูลจากเจ้าของสถานประกอบการที่รับผู้พิการเข้าทำงานรวม 4 แห่ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้สามารถสรุปได้ดังนี้คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของคนพิการที่ดำเนินการโดยกรมประชาสงเคราะห์ประสบผลสำเร็จมากพอสมควร สามารถพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการที่ด้อยโอกาสทางด้านอาชีพหรือด้านอื่น ๆ ให้มีความสามารถและมีโอกาสที่ทัดเทียมกับคนปกติทั่วไปได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจจะยังไม่ครอบคลุมถึงคนพิการส่วนใหญ่ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และจำนวนงบประมาณที่ยังมีจำกัด ส่วนความพึงพอใจของคนพิการที่มีต่อการดำเนินงานทางด้านฟื้นฟูอาชีพของกรมประชาสงเคราะห์ที่ผ่านมา ส่วนมากจะมีความพึงพอใจกับวิชาชีพที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาจนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ ทำให้มีรายได้เป็นของตัวเอง ไม่ต้องเป็นภาระต่อครอบครัวหรือต่อสังคม เช่นในอดีต เหมือนได้ชีวิตขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่เคยหมดหวังหรือเกิดความท้อแท้ในชีวิตที่ต้องเกิดมาเป็นคนพิการมา

ส่วนปัญหาทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพให้แก่คนพิการนั้น ปัญหาส่วนใหญ่จะอยู่ที่สภาพความพิการของคนพิการเอง ซึ่งมักจะเป็นอุปสรรคต่อการฝึกอาชีพหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพภายหลังจากจบการฝึกอาชีพแล้ว เพราะคนพิการที่มาฝึกอาชีพส่วนใหญ่จะมีความพิการทางด้านร่างกาย แขน ขา และลำตัว ซึ่งเป็นความพิการภายหลังกำเนิดจากการเจ็บป่วย เช่น โปลิโอ รองลงมาจะพิการมาแต่กำเนิด ทำให้บางคนไม่สามารถเดินได้ต้องใช้รถโยก หรือรถเข็นสำหรับคนพิการในการเคลื่อนที่ไปมา บางคนมีอวัยวะไม่ครบ เช่นแขนขาด ขาขาด ไม่มีนิ้วมือนิ้วเท้า หรือเป็นอัมพาตครึ่งซีก เป็นต้น ซึ่งสภาพความพิการเหล่านี้ นอกจากจะเป็นปัญหาต่อตัวผู้พิการเองในการฝึกอาชีพและยังเป็นปัญหาต่อครูผู้สอนอีกด้วย ส่วนปัญหาที่รองลงมาจากสภาพความพิการก็คือปัญหาทางด้านการศึกษา เพราะคนพิการส่วนมากจะเป็นผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักจะมองไม่เห็นถึงความสำคัญทางการศึกษาของลูกหลานซึ่งเป็นคนพิการ ส่วนมากจะมีความคิดว่าเมื่อพิการแล้วจะเล่าเรียนไปทำไม เอาไปใช้ประโยชน์ไม่ได้หรือจะส่งให้ได้รับการศึกษาก็มีปัญหาในเรื่องการเดินทางไปโรงเรียนหรือสถานที่ศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้คนพิการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ขาดการศึกษาหรือได้รับการศึกษาค่อนข้างน้อย เมื่อมาเข้ารับการฝึกอาชีพจึงมักจะไม่เข้าใจในเรื่องของทฤษฎีหรือภาควิชาการที่จำเป็นต้องรู้ ทำให้เกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย ซึ่งปัญหานี้ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความชำนาญ มีประสบการณ์ในการสอนมากพอสมควร จึงจะประสบผลสำเร็จในการฝึกอาชีพให้คนพิการจนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คนพิการส่วนมากที่มาเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพล้วนแล้วแต่มีความต้องการที่จะมีงานทำ เพื่อที่จะไม่ต้องเป็นภาระต่อครอบครัวอีกต่อไป ฉะนั้นหลังจากการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพให้แก่คนพิการทุกคนแล้ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือของเอกชนก็ตาม จะต้องเอาใจใส่ในการจัดหางานให้คนพิการทำ หรือเปิดโอกาสให้คนพิการมีโอกาสพิสูจน์ความสามารถของตัวเองในการที่จะประกอบอาชีพต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถ มิใช่ถูกปิดกั้นโอกาสดังเช่นในอดีตและก็เป็นที่น่ายินดีที่ในปัจจุบันได้มีการประกาศพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 ออกมาบังคับใช้แล้ว เพียงแต่ในขณะนี้กำลังรอกฎกระทรวงที่จะออกมารองรับพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ซึ่งคิดว่าคงอีกไม่นานเกินรอและเมื่อมีกฎกระทรวงออกมาแล้วก็หวังว่าส่วนราชการทุกส่วน รวมทั้งหน่วยงานของภาคเอกชนทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดถึงเจ้าของสถานประกอบการทุกแห่งที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้อย่างเคร่งครัด เพื่อที่จะให้คนพิการทุกคนในประเทศไทยได้รับการเอาใจใส่ดูแล ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านการแพทย์ การศึกษา การอาชีพและทางด้านสังคมอย่างทั่วถึง ให้สมกับการรอคอยพระราชบัญญัติฉบับนี้มาเป็นเวลากว่า 10 ปี

สำหรับความคิดเห็นของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีน้อยเกินไปไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่มีอยู่ เนื่องจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการนั้นจะต้องให้เวลาและความใกล้ชิดกับผู้พิการอย่างมาก ปัญหาอีกประการหนึ่งคือเรื่องงบประมาณ อาคารสถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกอาชีพยังมีไม่เพียงพอ

ในส่วนของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเจ้าของสถานประกอบการนั้นปรากฏว่าส่วนมากมีความพอใจในฝีมือและความสามารถของคนพิการที่ผ่านการศึกษาอบรมอาชีพจากศูนย์ฯ ไปแล้ว และมีความเห็นว่าคนพิการมีความรับผิดชอบดี มีความอดทน แต่ปัญหาในการรับคนพิการเข้าทำงานคือต้องจัดหาที่พักให้อยู่บริเวณโรงงานด้วย เพราะคนพิการไม่สามารถเดินทางไปกลับได้เหมือนคนงานโดยทั่วไป

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ไว้หลายประการ ซึ่งคาดว่าจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study : Vocational Rehabilitation of the Disabled : An Evaluative Study of the Yardfon Vocational Rehabilitation Center for the Disabled, Chiang Mai Province

Author Seree Vachirathavornchai

M.A. (Political Science) : Politics and Government

Examinning Committee :

Assist. Prof.Siripong	Ladavalya Na	Chairman
Assoc. Prof.Somsak	Keawkingkeo	Member
Lecturer Chiraluck	Chongsatitmun	Member

ABSTRACT

This is an assessment study of Chiang Mai's Rain Drop Center with the following objectives :

1. To examine whether the Government's program on career rehabilitation for disables succeeds or not.

2. To examine the levels of satisfaction of disables toward the operation the career rehabilitation program.

3. To examine attitudes, wants and recommendations of disables for future policy formulation.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Data for the study derive from field interviews. The respondents are the disables who receive career training at "Rain Drop Center" of Chiang Mai province. The samples comprise of those who have finished their training and those who are receiving the training. Data are also collected from public welfare officials, from the Center and from 4 employers of the trainned disables.

The study concludes that the program is a successful one because it enables the disables to regain their working capabilities at a certain level of those who are not disabled. But the lack of personnel and budget have made the program to cover only a limited number of the disables. A large percentage of the disables who join the program have satisfaction in the training owing to the ability to earn an income and that they are not liabilities to their families any more.

The types of disabilities are the main problems of career rehabilitation program. Physical disabilities make training more difficult. The second problem is illiteracy of the disables which makes the training to be more difficult for the traineees.

Every trained disable wants a job, therefore, both public and private sector must seek job placements for all trained disables.

Other remaining problems are insufficiencies of personnel, budget, office buildings, machinery, tools and devices.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

As for the employers, they are satisfied with the working capabilities and working responsibility of the disabled employees. But employers do not want to provide residing places to the disabled emplyees owing to the increased expenses.

The study has summed up recmmendations which can be used in the polciy formation in the future.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved